

klasa VII a i b

poniedziałek - 20 kwietnia 2020 r.

Tym razem do pracy zabierzemy się ze skupieniem i powagą, bo niewątpliwie gatunek literacki, który będzie analizowany tego wymaga. Chodzi o tren. Najślynniejsze treny napisał poeta renesansu (odrodzenia) Jan Kochanowski. Niedawno omawialiśmy inny gatunek tegoż autora - fraszki. Wtedy też poznaliśmy biografię. Przypomnijcie sobie.

Treny Jana Kochanowskiego wydane w 1580 r., składają się z 19 utworów. Napisał je poeta, dając wyraz żalu i tęsknoty po śmierci niespełna trzyletniej córki Urszuli (Orszuli) Poznamy Tren I, V, VII, VIII.

Temat: Jakimi słowami wyrazić ból? (na podstawie Trenu I Jana Kochanowskiego)

1. Przeczytajcie (nawet kilkakrotnie, gdyż tekst jest trudny) Tren I z przypisami (podręcznik s. 158)
2. Zastanówcie się o czym mówi utwór, określ jego temat.

Tren I czyli...

3. Analiza trenu:

- podział na części: (przeczytaj, przemyśl, przepisz, przemyśl)

Wersy 1. - 8. rozbudowana apostrofa. Osoba mówiąca zwraca się do pojęć związanych z literaturą i filozofią (Heraklit z Efezu - filozof i Simonides - twórca trenów). Użyte w tej części wyliczenie podkreśla ból cierpiącego ojca. Łzy, lamentsy, skargi są ożywione - mają pomóc bolejącemu ojcu wyrazić swoją stratę.

Wersy 9. - 14. - alegoryczny obraz smoka (śmierci) pożerającego słowika (Urszulkę) - motyw śmierci, zagrożenia życia. Osoba mówiąca wyraża swoje emocje poprzez użycia wykrzyknienia i przerzutni.

Wersy 15. - 20. - wyrażenie refleksji na temat marności życia ludzkiego; postawianie pytania o postawę wobec tak ogromnej straty, „czy w smutku jawnie żałować, czyli się się z przyrodzeniem gwałtem mocować?”

Słowa te wskazują na bezsilność i rozdarcie wewnętrzne osoby mówiącej.

4. Zastanów się i zapisz kim jest osoba mówiąca, a kim adresat wypowiedzi lirycznej (czyli do kogo kierowane są słowa)
5. Wyjaśnij i zapisz znaczenie wyrazów: kondolencje, nekrolog, requiem.

wtorek - 21 kwietnia 2020 r.

Temat: Portret Urszuli Kochanowskiej piórem poety nakreślony (Tren V)

1. Przeczytaj tekst Trenu V z przypisami (jeśli trzeba kilkakrotnie - podręcznik s. 160)
 2. Kompozycja utworu
- rozpoczyna się od wyrazu „jako” używanego w porównaniu, dlatego cały Tren V wypełnia poetycka metafora porównująca Urszulę do dojrzewającej oliwki, ściętej przedwcześnie.

Uwaga! Mamy tutaj do czynienia z porównaniem homeryckim - porównane zostają do siebie dwa rozbudowane obrazy.

1. zdanie:

Jak

mała nieowocująca jeszcze oliwka, która rośnie w ogrodzie - zostaje nagle przez ogrodnika wyrwana z chwastami i więdnie.

2. zdanie:

Tak („Takci”)

mała Urszulka rosła pod okiem rodziców i nagle dotknięta śmiercią padła u stóp rodziców

3. zdanie:

Apostrofa do Persefony (mitologicznej władczyni krainy zmarłych - osoba mówiąca zarzuca jej, że dopuściła do takiej tragedii - najpierw powinni umierać ludzie starzy, a nie dzieci)

3. Odpowiedz na pytania 1 - 4 ze strony 160 - 161 (podręcznik)

środa - 22 kwietnia 2020 r.

Temat: Poetyckie pożegnanie - Jan Kochanowski Tren VII.

1. Przeczytaj wiersz z przypisami (Tren VII podręcznik s. 162)
2. Analiza utworu:
 - a) Bohaterowie liryczni - Urszulka i cierpiący człowiek
 - b) Temat - śmierć, wyraz uczuć po stracie bliskiej osoby
 - c) Sytuacja liryczna - bolejący ojciec patrzy na pozostałe po córce rzeczy, ubrania, rozmawia z rzeczami dziecka, bojeje, że plany i marzenia zostały obrócone wniwecz;
3. Wskaż bogactwo środków artystycznych (wypisz):
 - a) epitety:
 - dotyczące ubiorów: żałosne,
 - dotyczące śmierci (snu): żelazny,
 - dotyczące Urszuli: najmilszej,
 - b) zdrobnienia i ich funkcje: członeczków,
 - c) apostrofa:
4. Omów budowę trenu (rodzaj użytych zdań, układ graficzny wersów)
5. Uporządkuj wg stopnia natężenia (od najsłabszego) podane niżej uczucia związane z cierpieniem, przeżywaniem czyjejś śmierci
boleść, rozpacz, zwątpienie, przygnębienie, zniechęcenie, smutek, żal

czwartek - 23 kwietnia 2020 r.

Temat: Portret cierpiącego ojca (Jan Kochanowski Tren VIII)

1. Przeczytaj utwór Tren VIII (podręcznik s. 163)
2. Obejrzyj reprodukcję obrazu J. Matejki „Kochanowski nad zwłokami Urszulki”;

3. Kompozycja trenu - kontrast (uzupełnij na podstawie treści trenu)

- a) dom bez dziecka:
- b) dom z dzieckiem:

4. Bohaterowie trenu (uzupełnij):

5. Środki poetyckie (wyszukaj i zapisz):

- apostrofy -
- antyteza - „Pełno nas, a jakoby nikogo nie było”
- zdrobnienia

6. Podsumowanie (uzupełnij)

Tematem Trenu VIII jest ojca po stracie między obrazem domu za życie córeczki i po jej Utwór ten to liryka zwrotu do Adresatką utworu jest Podmiot liryczny to sam Jan Cały utwór to monolog

Zdjęcie z uzupełnionym podsumowaniem prześlij do czwartku na adres mariamanelska@interia.pl

piątek - 24 kwietnia 2020 r.

Temat: Tren jako gatunek

TREN

- utwór liryczny, odmiana poezji żałobnej
- poświęcony osobie zmarłej
- panuje w nim nastrój smutku i powagi
- wychwala zalety i zasługi zmarłej osoby
- wyraża żal i rozpacz z powodu utraty bliskiej osoby

1. Skąd wywodzi się tren?

Gatunek pochodzi jeszcze z czasów starożytnych, związany z uroczystościami pogrzebowymi (tradycja funeralna czyli żałobna)

2. Do jakiego rodzaju literackiego zalicza się tren?

Do liryki. Decyduje o tym obecność podmiotu lirycznego, jego przeżycia i refleksje

3. Jak zbudowane są Trens Kochanowskiego?

Charakteryzują się staranną budową, obowiązują rymy żeńskie, parzyste aabbcc

Zadanie dla chętnych:

Porównaj Trens Kochanowskiego z późniejszymi o prawie 400 lat wierszami Władysława Broniewskiego (zadanie 9, s. 165). Swoje spostrzeżenia zapisz w kilku zdaniach i prześlij.

Odpowiedz na pytania Sprawdzianu dotyczącego Trenów. Swoje odpowiedzi zapisz w zeszytach i prześlij zdjęcie do piątku do godziny 15 na adres mariamanelska@interia.pl.

Wersja A sprawdzianu przeznaczona jest dla klasy VIIa, natomiast wersja B dla klasy VIIb.